

วารสารอิเล็กทรอนิกส์
ทางการศึกษา

OJED, Vol. 11, No. 4, 2016, pp. 667 - 678

O J E D

An Online Journal
of Education
<http://www.edu.chula.ac.th/ojed>

แนวทางการบริหารจัดการสถานศึกษาเพื่อสร้างความเป็นพลเมืองโลกของโรงเรียนสังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาที่ตั้งอยู่ในเมืองและชายขอบ
Guidelines for school management to create the global citizenship of school
under the secondary education service area in urban and border

นางสาวผุสดี เสนีวงศ์ ณ อยุธยา *

Putsadee Saeneevong Na Ayuttaya

ผศ.ดร.ปองสิน วิเศษศิริ **

Asst. Prof. Pongsin Wiseshsiri, Ph.D.

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์ 3 ประการ คือ 1) เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันของการบริหารจัดการสถานศึกษาเพื่อสร้างความเป็นพลเมืองโลกของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาที่ตั้งอยู่ในเมืองและชายขอบ 2) เพื่อศึกษาสภาพปัญหาของการบริหารจัดการสถานศึกษาเพื่อสร้างความเป็นพลเมืองโลกของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาที่ตั้งอยู่ในเมืองและชายขอบ และ 3) เพื่อหาแนวทางการบริหารจัดการสถานศึกษาเพื่อสร้างความเป็นพลเมืองโลกของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาที่ตั้งอยู่ในเมืองและชายขอบ แต่ในบทความนี้ขอนำเสนอเพียง 2 วัตถุประสงค์ ประการ คือ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูโรงเรียนที่สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาที่ตั้งอยู่ในเมืองและชายขอบ จำแนกเป็น ผู้บริหาร 72 คน ครู 288 คน รวมทั้งสิ้น 360 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ แบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ การวิเคราะห์ข้อมูลวิจัย โดยการแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัย มีดังนี้

1) สภาพปัจจุบันของโรงเรียนที่อยู่ในเมือง พบว่า ด้านบรรยากาศในโรงเรียนมีการสภาพปัจจุบันสูงสุด ด้านการมีส่วนร่วมของชุมชนมีสภาพปัจจุบันต่ำสุด และสภาพปัจจุบันของโรงเรียนที่อยู่ชายขอบ พบว่า ด้านบรรยากาศในโรงเรียนมีการสภาพปัจจุบันสูงสุด และด้านการมีส่วนร่วมของชุมชนมีสภาพปัจจุบันต่ำสุด

2) สภาพปัญหาของโรงเรียนที่อยู่ในเมือง พบว่า ด้านการส่งต่อมีสภาพปัญหามากที่สุด และด้านหลักสูตรมีสภาพปัญหาน้อยที่สุด และสภาพปัญหาของโรงเรียนอยู่ชายขอบ พบว่า ด้านการมีส่วนร่วมของชุมชนมีสภาพปัญหามากที่สุด และด้านบรรยากาศในโรงเรียนมีสภาพปัญหาน้อยที่สุด

* นิสิตมหาบัณฑิตสาขาวิชาบริหารการศึกษา ภาควิชานโยบาย การจัดการและความเป็นผู้นำทางการศึกษา

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ที่อยู่ : เลขที่ 1 ซ.เจริญกรุง 57 แขวงยานนาวา เขตสาทร กรุงเทพฯ 10120

E-mail Address: putsadee.eis@gmail.com

**อาจารย์ประจำสาขาวิชาบริหารการศึกษา ภาควิชานโยบาย การจัดการและความเป็นผู้นำทางการศึกษา

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

E-mail Address: v.pongsin@gmail.com

ISSN1905-4491

Abstract

The purposes of this research were 1) to study the current states 2) to study the problems and 3) to study the guidelines for school management to create global citizenship of schools under the secondary education service area in urban and border. The participants of this research were 72 administrators and 288 teachers , total 360 people. The research tool were questionnaires and in-depth interview with expert. Data were analyzed using descriptive statistics: Frequency, Percentage, Mean and Standard Deviation.

The research were as follows:

1) The current states of urban schools found that the school ethos is the highest and the community engagement is the lowest, for the border schools found that the school ethos is the highest and the community engagement is the lowest.

2) The problems of urban schools found that the transition of learner is the most problem and the curriculum is the less problem, for the border schools found that the community engagement is the most problem and the school ethos is the less problem.

คำสำคัญ: พลเมืองโลกศึกษา / สภาพและปัญหา / การบริหารสถานศึกษา

KEYWORDS: GLOBAL CITIZENSHIP / STATE AND PROBLEM / SCHOOL MANAGEMENT

บทนำ

จุดมุ่งหมายประการสำคัญของการศึกษาไม่ว่า จะเป็นการศึกษาของประเทศใดก็ตาม ก็คือ การสร้างความ เป็นพลเมืองดีให้กับเยาวชนในอนาคตที่จะดำรงชีวิตอย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งต่อส่วนตนและส่วนรวม แนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาความเป็นพลเมืองเช่นนี้จะปรากฏในสาระของ หลักสูตรทุกช่วงชั้น แนวการพัฒนา เยาวชนให้เป็นพลเมืองดีจากอดีตที่ผ่านมา นั้น โรงเรียนส่วนใหญ่มักเน้นการพัฒนาความเป็นพลเมืองดีให้ เหมาะสมกับสภาพของประเทศที่ตนอาศัยอยู่เป็นสำคัญ แต่ในปัจจุบันแนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาความเป็น พลเมืองดีมีการเปลี่ยนแปลง โดยเน้นทรศนะที่กว้างไกลออกไปจากเดิม เนื่องจากสภาพการณ์ของโลกใน ทศวรรษที่ผ่านมา มีการเปลี่ยนแปลงไปอย่างมาก ความเจริญก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี และ ความเป็นโลกาภิวัตน์ทำให้โลกแคบเข้า พลเมืองในประเทศและภูมิภาคต่าง ๆ มีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกัน มาก ขึ้น มีการพึ่งพาอาศัยกันมากขึ้น มีความเห็นอกเห็นใจกันมากขึ้น แต่ในขณะเดียวกันโลกก็ยังมี การแข่งขัน ต่อสู้ เอรัดเอาเปรียบต่อกัน มีความไม่เข้าใจกัน สภาพความสัมพันธ์ของพลเมืองในประเทศและภูมิภาคต่าง ๆ ทั่ว โลกจึงมีทั้งความร่วมมือช่วยเหลือกัน และมีความขัดแย้งในเวลาเดียวกัน ลักษณะของโลกดังกล่าว จึง จำเป็นต้องมีการพัฒนาพลเมืองให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับโลกมากยิ่งขึ้น การเป็นพลเมืองดีจึงมิใช่เป็น พลเมืองดีของประเทศที่ตนอาศัยอยู่เท่านั้น แต่ควรมุ่งพัฒนาไปสู่การเป็นพลเมืองดีของโลกด้วย

การจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาคุณลักษณะความเป็นพลเมืองโลก มีอยู่หลายแนวทางที่สำคัญ ได้แก่ แนวทางสหวัฒนธรรมศึกษา (Global Education) ซึ่งเป็นแนวทางการจัดการศึกษาที่มุ่งเตรียมเยาวชนของสังคมให้เป็นพลเมืองดีของสังคมโลก โดยมุ่งให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับพลเมืองของโลกที่อาศัยอยู่ในภูมิภาคอื่น ๆ พัฒนาผู้เรียนให้มีแนวคิดและเจตคติที่ถูกต้อง ในเรื่องการอยู่ร่วมกันของมนุษยชาติ ในแง่ความสัมพันธ์และการพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกัน รวมทั้งการฝึกฝนให้มีทักษะการคิดอย่างมีเหตุผลและความสามารถในการทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ จากความรู้ความเข้าใจ เจตคติและทักษะดังกล่าวจะนำเยาวชนไปสู่การเป็นพลเมืองโลกที่มีคุณภาพ (ปาจรีย์, 2556) แนวทางการบริหารจัดการโรงเรียนในการส่งเสริมความเป็นพลเมืองโลกของของ Oxfam (2015) แบ่งออกเป็น 6 ด้าน คือ 1) ด้านบรรยากาศโรงเรียน 2) ด้านหลักสูตร 3) ด้านการมีส่วนร่วม 4) ด้านการพัฒนาบุคลากร 5) ด้านการส่งต่อผู้เรียน และ 6) ด้านการมีส่วนร่วมของชุมชน

แต่ปัจจุบันการพัฒนาคุณลักษณะความเป็นพลเมืองโลกนั้น ยังไม่ได้มีการบริหารจัดการสถานศึกษากันอย่างจริงจังโดยเฉพาะในระดับชั้นมัธยมศึกษาที่มุ่งเน้นการเรียนการสอนเพื่อให้นักเรียนมีความรู้ใน 8 กลุ่มสาระวิชาหลักเท่านั้น ในการวิจัยครั้งนี้จึงมุ่งที่จะศึกษาแนวทางการบริหารจัดการสถานศึกษาเพื่อสร้างความเป็นพลเมืองโลกของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาที่ตั้งอยู่ในเมืองและชายขอบ ซึ่งผลของงานวิจัยจะเป็นข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อโรงเรียนที่มีบริบทใกล้เคียงต่อไป

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันของการบริหารจัดการสถานศึกษาเพื่อสร้างความเป็นพลเมืองโลกของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาที่ตั้งอยู่ในเมืองและชายขอบ
2. เพื่อศึกษาสภาพปัญหาของการบริหารจัดการสถานศึกษาเพื่อสร้างความเป็นพลเมืองโลกของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาที่ตั้งอยู่ในเมืองและชายขอบ
2. เพื่อหาแนวทางการบริหารจัดการสถานศึกษาเพื่อสร้างความเป็นพลเมืองโลกของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาที่ตั้งอยู่ในเมืองและชายขอบ

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากร

ผู้วิจัยได้กำหนดประชากรที่จะศึกษาโดยใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง ได้แก่ โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาที่ตั้งอยู่ในเมืองและชายขอบ ครอบคลุม 6 ภาค คือ ภาคกลาง ภาคเหนือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภาคตะวันออก ภาคตะวันตก และภาคใต้ โดยเลือกโรงเรียนภาคละ 6 โรงเรียน ในแต่ละภาคแบ่งออกเป็นโรงเรียนที่ตั้งในเมือง 3 โรงเรียน และที่ตั้งอยู่ชายขอบ 3 โรงเรียน รวมทั้งสิ้น 36 โรงเรียน โดยมีผู้ให้ข้อมูลแบบสอบถาม คือ ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 72 คน และครู จำนวน 288 คน รวมทั้งสิ้นจำนวน 360 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เป็นแบบสอบถาม มีลักษณะเป็น 3 ตอน ได้แก่

ตอนที่ 1 สถานภาพและข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบตรวจรายการ (Check-Lists)

ตอนที่ 2 สภาพและปัญหาการบริหารจัดการสถานศึกษาเพื่อสร้างความเป็นพลเมืองโลก โดยใช้แนวทางการบริหารจัดการโรงเรียนในการส่งเสริมความเป็นพลเมืองโลกของ Oxfam (2015) แบ่งออกเป็น 6 ด้าน คือ 1) ด้านบรรยากาศโรงเรียน 2) ด้านหลักสูตร 3) ด้านการมีส่วนร่วม 4) ด้านการพัฒนาบุคลากร 5) ด้านการส่งต่อผู้เรียน และ 6) ด้านการมีส่วนร่วมของชุมชน โดยการเก็บรวบรวมข้อมูลของผู้วิจัยครั้งนี้สามารถเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัยจากแบบสอบถามได้ทั้งสิ้น 33 โรงเรียน จำนวน 330 ชุด คิดเป็นร้อยละ 91.67 ของจำนวนประชากรผู้ให้ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ จึงส่งแบบสอบถามเพิ่มเติมไปอีก 3 โรงเรียน ทำให้ได้จำนวนครบ 360 ชุด

การแปลผลคะแนน แบ่งผลคะแนนทั้งหมดเป็น 5 ช่วงโดยใช้หลักการทางสถิติ ได้แก่

$$\text{พิสัย/จำนวนชั้น} = (\text{คะแนนสูงสุด} - \text{คะแนนต่ำสุด})/5$$

การแปลผลคะแนนมีเกณฑ์ดังนี้

คะแนนเฉลี่ย	4.20-5.00 = มากที่สุด
	3.40-4.19 = มาก
	2.60-3.39 = ปานกลาง
	1.80-2.59 = น้อย
	1.00-1.79 = น้อยที่สุด

ตอนที่ 3 แนวทางการบริหารจัดการสถานศึกษาเพื่อสร้างความเป็นพลเมืองโลก เป็นคำถามปลายเปิด

การวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้สถิติการวิจัย ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัย

จากการวิจัยเรื่อง การศึกษาแนวทางการบริหารสถานศึกษาเพื่อสร้างความเป็นพลเมืองโลกของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาที่ตั้งอยู่ในเมืองและชายขอบ สรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า สถานภาพผู้ตอบแบบสอบถามเป็นชาย ร้อยละ 37.22 และเป็นเพศหญิงร้อยละ 62.78 กลุ่มของผู้ตอบแบบสอบถามที่พบความถี่มากที่สุด คือ ครู คิดเป็นร้อยละ 83.33 และกลุ่มผู้บริหารสถานศึกษา คิดเป็นร้อยละ 16.67 กลุ่มของผู้ตอบแบบสอบถามที่พบความถี่มากที่สุด คือ กลุ่มที่มีอายุระหว่าง 40 - 49 ปี คิดเป็นร้อยละ 43.89 รองลงมา คือ กลุ่มที่มีอายุระหว่าง 30 - 39 ปี คิดเป็นร้อยละ 32.50 และกลุ่มของผู้ตอบแบบสอบถามที่พบน้อยที่สุด คือ กลุ่มที่มีอายุระหว่าง 50 ปีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 23.61 กลุ่มที่มีวุฒิการศึกษาสูงสุดระดับปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 52.22 รองลงมา คือ กลุ่มที่มีวุฒิการศึกษาสูงสุดระดับปริญญาโท คิดเป็นร้อยละ 44.17 และกลุ่มของผู้ตอบแบบสอบถามที่พบน้อยที่สุด คือ กลุ่มที่มีวุฒิ

การศึกษาระดับปริญญาเอก คิดเป็นร้อยละ 3.61 กลุ่มของผู้ตอบแบบสอบถามที่พบความถี่มากที่สุด คือ กลุ่มที่มีประสบการณ์ในการเป็นครูหรือผู้บริหารระหว่าง 10 - 14 ปี คิดเป็นร้อยละ 41.11 รองลงมา คือ กลุ่มที่มีประสบการณ์ในการเป็นครูหรือผู้บริหารระหว่าง 15 - 19 ปี คิดเป็นร้อยละ 26.39 กลุ่มที่มีประสบการณ์ในการเป็นครูหรือผู้บริหาร 20 ปีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 13.61 กลุ่มที่มีประสบการณ์ในการเป็นครูหรือผู้บริหารระหว่าง 5 - 9 ปี คิดเป็นร้อยละ 11.67 และกลุ่มของผู้ตอบแบบสอบถามที่พบน้อยที่สุด คือ กลุ่มที่มีประสบการณ์ในการเป็นครูหรือผู้บริหารต่ำกว่า 5 ปี คิดเป็นร้อยละ 7.22

ตาราง 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

สถานภาพ	จำนวน (N=360)	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	134	37.22
หญิง	226	62.78
รวม	360	100.00
ตำแหน่ง		
ผู้บริหารสถานศึกษา	60	16.67
ครู	300	83.33
รวม	360	100.00
อายุ		
น้อยกว่า 30 ปี	-	-
30 - 39 ปี	117	32.50
40 - 49 ปี	158	43.89
50 ปีขึ้นไป	85	23.61
รวม	360	100.00
วุฒิการศึกษาสูงสุด		
ปริญญาตรี	188	52.22
ปริญญาโท	159	44.17
ปริญญาเอก	13	3.61
อื่นๆ	-	-
รวม	360	100.00
ประสบการณ์ในการเป็นครูหรือผู้บริหาร		
ต่ำกว่า 5 ปี	26	7.22
5 - 9 ปี	42	11.67

สถานภาพ	จำนวน (N=360)	ร้อยละ
10 – 14 ปี	148	41.11
15 – 19 ปี	95	26.39
20 ปีขึ้นไป	49	13.61
รวม	360	100.00

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสภาพปัจจุบันและสภาพปัญหาในการบริหารจัดการสถานศึกษาเพื่อสร้างความเป็นพลเมืองโลกของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาที่ตั้งอยู่ในเมืองและชายขอบ

1. ผลการวิเคราะห์สภาพปัจจุบันของการบริหารจัดการสถานศึกษาเพื่อสร้างความเป็นพลเมืองโลกของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาที่อยู่ในเมืองและชายขอบ พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก (Mean = 3.72) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมาก 5 ด้าน โดยเรียงลำดับ ดังนี้ ด้านบรรยากาศในโรงเรียน (Mean = 4.03) ด้านการพัฒนาบุคลากร (Mean = 3.87) ด้านหลักสูตร (Mean = 3.86) ด้านการมีส่วนร่วม (Mean = 3.75) และด้านการส่งต่อ (Mean = 3.46) ตามลำดับ อยู่ในระดับปานกลาง 1 ด้าน คือ ด้านการมีส่วนร่วมของชุมชน (Mean = 3.36) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า

1.1 ด้านบรรยากาศในโรงเรียน พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก (Mean = 4.03) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ทุกข้ออยู่ในระดับมาก ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ โรงเรียนมีการส่งเสริมครูให้จัดการเรียน การสอนเกี่ยวกับความเป็นพลเมืองโลก (Mean = 4.16) รองลงมาคือ คือ โรงเรียนมีการจัดกิจกรรมที่หลากหลายเพื่อส่งเสริมให้นักเรียนมีความตระหนักรู้ในเรื่องพลเมืองโลก (Mean = 4.12) และโรงเรียนมีการกำหนดเป้าหมายให้นักเรียนมีความเป็นพลเมืองโลกอย่างชัดเจน (Mean = 3.98) ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ โรงเรียนจัดแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลายเพื่อส่งเสริมให้นักเรียนมีความเป็นพลเมืองโลก (Mean = 3.86)

1.2 ด้านหลักสูตร พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก (Mean = 3.86) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ โรงเรียนมีการจัดกิจกรรมที่เน้นความเป็นพลเมืองโลก เช่น กิจกรรมที่เกี่ยวกับวัฒนธรรมสากล การอนุรักษ์พลังงานและสิ่งแวดล้อม หรือการสร้างจิตสำนึกด้านต่างๆ (Mean = 4.32) โรงเรียนมีหลักสูตรสถานศึกษาที่ส่งเสริมนักเรียนเพื่อความเป็นพลเมืองโลก (Mean = 4.24) รองลงมาคือ โรงเรียนกำหนดให้มีการสอดแทรกความรู้และวิธีการปฏิบัติที่เกี่ยวกับความเป็นพลเมืองโลกในรายวิชาต่างๆ (Mean = 3.96) และโรงเรียนได้บูรณาการความรู้ ทักษะและคุณค่าความเป็นพลเมืองโลกในหลักสูตรสถานศึกษา (Mean = 3.48) ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ โรงเรียนมีการจัดการเรียนการสอนรายวิชาพลเมืองโลกแยกจากรายวิชาปกติ (Mean = 3.29)

1.3 ด้านการมีส่วนร่วม พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก (Mean = 3.75) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ โรงเรียนเปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเลือกเรียนกิจกรรมที่

เสริมสร้างความเป็นพลเมืองโลก เช่น วัฒนธรรมสากล การอนุรักษ์พลังงานและสิ่งแวดล้อม หรือการสร้างจิตสำนึกด้านต่างๆ เป็นต้น (Mean = 4.14) รองลงมาคือ โรงเรียนสนับสนุนให้ผู้เรียนจัดทำ/เข้าร่วมกิจกรรมหรือโครงการด้านเสริมสร้างความเป็นพลเมืองโลก เช่น วัฒนธรรมสากล การอนุรักษ์พลังงานและสิ่งแวดล้อม หรือการสร้างจิตสำนึกด้านต่างๆ เป็นต้น (Mean = 3.86) โรงเรียนให้การสนับสนุนในด้านต่างๆ เช่น การเงิน การประสานงานกับหน่วยงานภายนอก เพื่อการจัดกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับความเป็นพลเมืองโลกในโรงเรียน เป็นต้น (Mean = 3.68) และโรงเรียนเปิดโอกาสให้ผู้เรียนออกไปศึกษาแหล่งเรียนรู้ภายนอกโรงเรียนที่ส่งเสริมความเป็นพลเมืองโลก เช่น ศาสนาและวัฒนธรรมที่แตกต่าง การอนุรักษ์พลังงานและสิ่งแวดล้อม หรือการสร้างจิตสำนึกด้านต่างๆ เป็นต้น (Mean = 3.63) ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ โรงเรียนมีการนำผู้เรียนเข้าร่วมกิจกรรมที่ส่งเสริมความเป็นพลเมืองโลกภายนอกโรงเรียน (Mean = 3.46)

1.4 ด้านการพัฒนาบุคลากร พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก (Mean = 3.87) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ โรงเรียนส่งเสริมให้ครูและบุคลากรได้รับการฝึกอบรมและพัฒนาวิชาชีพในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับความรู้ ทักษะและคุณค่าความเป็นพลเมืองโลก (Mean = 4.22) รองลงมาคือ โรงเรียนเปิดโอกาสให้ครูและบุคลากรแสดงความคิดเห็น ทักษะคติเกี่ยวกับคุณค่าความเป็นพลเมืองโลก (Mean = 3.98) โรงเรียนเปิดโอกาสหรืออนุญาตให้ครูและบุคลากรมีประสบการณ์ในการศึกษาดูงานในต่างประเทศ (Mean = 3.84) และโรงเรียนสนับสนุนให้ครูและบุคลากรเรียนรู้เกี่ยวกับวัฒนธรรมสากล และเห็นความสำคัญที่จะต้องพัฒนาผู้เรียนให้มีทักษะความเป็นพลเมืองโลก (Mean = 3.79) ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ โรงเรียนมีการจัดตั้งงบประมาณสนับสนุนครูและบุคลากรในเรื่องที่เกี่ยวกับความเป็นพลเมืองโลก (Mean = 3.52)

1.5 ด้านการส่งต่อ พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก (Mean = 3.46) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ โรงเรียนมีความพร้อมในการให้การสนับสนุน ทั้งด้านความรู้และอุปกรณ์ เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีทักษะความเป็นพลเมืองโลก (Mean = 3.72) รองลงมาคือ โรงเรียนสามารถประเมินการเรียนรู้ของผู้เรียนเพื่อวัดความรู้ ทักษะและคุณค่าของความเป็นพลเมืองโลกได้ (Mean = 3.68) โรงเรียนมีกระบวนการจัดการเรียนการสอนเกี่ยวกับความเป็นพลเมืองโลกอย่างต่อเนื่องไปสู่ระดับชั้นที่สูงขึ้น (Mean = 3.36) และโรงเรียนมีการติดตามคุณภาพผู้เรียนเกี่ยวกับความเป็นพลเมืองโลกหลังจบการศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ (Mean = 3.32) ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ โรงเรียนมีการจัดการเรียนการสอนเกี่ยวกับความเป็นพลเมืองโลกที่หลากหลาย (Mean = 3.24)

1.6 ด้านการมีส่วนร่วมของชุมชน พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง (Mean = 3.36) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ โรงเรียนมีแนวทางในการให้ชุมชนมีส่วนร่วมกับกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับความเป็นพลเมืองโลกของโรงเรียน (Mean = 3.68) รองลงมาโรงเรียนจัดหาวิธีการอื่นๆ นอกเหนือจากการประชาสัมพันธ์ เช่น การจัดการประกวดต่างๆ การหาแหล่งเงินทุน เพื่อสนับสนุนคนในชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมกับกิจกรรมที่เกี่ยวกับความเป็นพลเมืองโลก (Mean = 3.38) และโรงเรียนเปิดโอกาสโดยวิธีการที่หลากหลายให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมหรือจัดการเรียนการสอนที่เกี่ยวกับ

ความเป็นพลเมืองโลก (Mean = 3.23) ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ โรงเรียนเป็นผู้ริเริ่มชักจูงให้ผู้ปกครองจัดตั้งเครือข่ายความร่วมมือที่เกี่ยวกับความเป็นพลเมืองโลก (Mean = 3.14)

2. ผลการวิเคราะห์สภาพการเป็นปัญหาของการบริหารจัดการสถานศึกษาเพื่อสร้างความเป็นพลเมืองโลกของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาที่ตั้งอยู่ในเมืองและชายขอบ

2.1 ผลการวิเคราะห์สภาพปัญหาของการบริหารจัดการสถานศึกษาเพื่อสร้างความเป็นพลเมืองโลกของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาที่ตั้งอยู่ในเมือง จากผู้ตอบแบบสอบถามจำนวน 180 คน ที่เป็นปัญหาโดยเฉลี่ยภาพรวม 15 คน คิดเป็นร้อยละ 8.33 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ที่เป็นปัญหาสูงที่สุด คือ ด้านการส่งต่อ คิดเป็นร้อยละ 10.00 รองลงมา คือ ด้านการพัฒนาบุคลากร คิดเป็นร้อยละ 9.44 ด้านบรรยากาศในโรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 8.33 ด้านการมีส่วนร่วมของชุมชน คิดเป็นร้อยละ 7.78 และด้านการมีส่วนร่วม คิดเป็นร้อยละ 6.67 ตามลำดับ ส่วนที่เป็นปัญหาต่ำที่สุด คือ ด้านหลักสูตร คิดเป็นร้อยละ 5.00

2.2 ผลการวิเคราะห์สภาพการเป็นปัญหาของการบริหารจัดการเพื่อสร้างความเป็นพลเมืองโลกของโรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่อยู่ชายขอบ จากผู้ตอบแบบสอบถามจำนวน 180 คน ที่เป็นปัญหาโดยเฉลี่ยภาพรวม 23 คน คิดเป็นร้อยละ 12.78 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ที่เป็นปัญหาสูงที่สุด คือ ด้านการมีส่วนร่วมของชุมชน คิดเป็นร้อยละ 21.11 รองลงมาคือ ด้านการพัฒนาบุคลากร คิดเป็นร้อยละ 13.89 ด้านหลักสูตร คิดเป็นร้อยละ 13.33 ด้านการมีส่วนร่วม 12.22 และด้านการส่งต่อ คิดเป็นร้อยละ 7.78 ตามลำดับ ส่วนที่เป็นปัญหาต่ำที่สุด คือ ด้านบรรยากาศในโรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 7.22

ตาราง 2 จำนวน ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การแปลผลและลำดับที่ของสภาพปัจจุบันของการบริหารจัดการสถานศึกษาเพื่อสร้างความเป็นพลเมืองโลกของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาที่ตั้งอยู่ในเมืองและชายขอบ

ด้าน	สภาพปัจจุบัน									
	ในเมือง					ชายขอบ				
	จำนวน	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	การแปลผล	ลำดับ	จำนวน	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	การแปลผล	ลำดับ
1. ด้านบรรยากาศในโรงเรียน	180	4.11	0.84	มาก	1	180	3.95	0.84	มาก	1
2. ด้านหลักสูตร	180	3.96	0.82	มาก	2	180	3.76	0.88	มาก	3
3. ด้านการมีส่วนร่วม	180	3.84	0.82	มาก	4	180	3.68	0.93	มาก	4
4. ด้านการพัฒนาบุคลากร	180	3.95	0.84	มาก	3	180	3.78	0.99	มาก	2
5. ด้านการส่งต่อ	180	3.56	0.99	มาก	5	180	3.37	1.02	ปานกลาง	5
6. ด้านการมีส่วนร่วมของชุมชน	180	3.46	0.95	มาก	6	180	3.25	1.09	ปานกลาง	6
ผลรวมเฉลี่ย	180	3.81	0.88	มาก		180	3.63	0.96	มาก	

ตาราง 3 จำนวน ค่าเฉลี่ยและลำดับที่ของสภาพปัญหาการบริหารจัดการสถานศึกษาเพื่อสร้างความเป็นพลเมืองโลกของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาที่ตั้งอยู่ในเมืองและชายขอบ

ด้าน	สภาพปัญหาในการปฏิบัติ					
	ในเมือง			ชายขอบ		
	เป็น ปัญหา (คน)	ร้อยละ	ลำดับ	เป็น ปัญหา (คน)	ร้อยละ	ลำดับ
1. ด้านบรรยากาศในโรงเรียน	15	8.33	3	13	7.22	6
2. ด้านหลักสูตร	9	5.00	6	24	13.33	3
3. ด้านการมีส่วนร่วม	12	6.67	5	22	12.22	4
4. ด้านการพัฒนาบุคลากร	17	9.44	2	25	13.89	2
5. ด้านการส่งต่อ	18	10.00	1	14	7.78	5
6. ด้านการมีส่วนร่วมของชุมชน	14	7.78	4	38	21.11	1
ผลรวมเฉลี่ย	15	7.87		23	12.59	

อภิปรายผล

จากผลการวิจัย ผู้วิจัยนำประเด็นสำคัญมาอภิปราย ดังนี้

1. ด้านบรรยากาศในโรงเรียน พบว่า สภาพปัจจุบันของการบริหารจัดการสถานศึกษาเพื่อสร้างความเป็นพลเมืองโลกของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาที่ตั้งอยู่ในเมืองมีสภาพของการปฏิบัติในปัจจุบันสูงที่สุด ระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 4.11 และสภาพปัญหาอยู่ในลำดับที่ 3 คิดเป็นร้อยละ 8.33 ส่วนสภาพปัจจุบันของการบริหารจัดการสถานศึกษาเพื่อสร้างความเป็นพลเมืองโลกของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาที่ตั้งอยู่ชายขอบอยู่ในลำดับสูงที่สุดเช่นเดียวกัน ระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 3.95 และสภาพปัญหาอยู่ในลำดับที่ 6 คิดเป็นร้อยละ 7.22 โดยผลการวิจัยพบว่าด้านบรรยากาศในโรงเรียนของโรงเรียนในเมืองและชายขอบไม่มีความแตกต่างกัน แสดงว่าโรงเรียนมีการจัดการด้านบรรยากาศในโรงเรียนเป็นอย่างดี เพราะโรงเรียนมัธยมศึกษาส่วนมากแล้วมีการใช้หลักสูตรมาตรฐานสากล จึงมีการส่งเสริมการบริหารจัดการสถานศึกษาเพื่อเสริมสร้างความเป็นพลเมืองโลกอยู่แล้ว

2. ด้านหลักสูตร พบว่า สภาพปัจจุบันของการบริหารจัดการสถานศึกษาเพื่อสร้างความเป็นพลเมืองโลกของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาที่ตั้งอยู่ในเมืองมีสภาพของการปฏิบัติในปัจจุบันอยู่ในลำดับที่ 2 ระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 3.96 และสภาพปัญหาอยู่ในลำดับที่ 6 คิดเป็นร้อยละ 5.00 ส่วนสภาพปัจจุบันของการบริหารจัดการสถานศึกษาเพื่อสร้างความเป็นพลเมืองโลกของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาที่ตั้งอยู่ชายขอบอยู่ในลำดับที่ 3 ระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 3.76 และสภาพปัญหาอยู่ในลำดับที่ 3 คิดเป็นร้อยละ 13.33 โดยผลการวิจัยพบว่าด้านหลักสูตรของโรงเรียนในเมืองและชายขอบไม่มีความแตกต่างกัน เนื่องจากโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาโดยส่วนมากแล้วจะใช้หลักสูตร

มาตรฐานสากลบูรณาการกับหลักสูตรสถานศึกษา จึงทำให้โรงเรียนมีหลักสูตรสถานศึกษาที่ส่งเสริมให้นักเรียนมีความเป็นพลเมืองโลกอย่างชัดเจน รวมทั้งมีการบูรณาการความรู้ ทักษะ และคุณค่าความเป็นพลเมืองโลกในหลักสูตรและรายวิชาต่างๆ อย่างเป็นรูปธรรมและหลากหลาย

3. ด้านการมีส่วนร่วม พบว่า สภาพปัจจุบันของการบริหารจัดการสถานศึกษาเพื่อสร้างความเป็นพลเมืองโลกของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาที่ตั้งอยู่ในเมืองมีสภาพของการปฏิบัติในปัจจุบันอยู่ในลำดับที่ 4 ระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 3.84 และสภาพปัญหาอยู่ในลำดับที่ 5 คิดเป็นร้อยละ 6.67 ส่วนสภาพปัจจุบันของการบริหารจัดการสถานศึกษาเพื่อสร้างความเป็นพลเมืองโลกของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาที่ตั้งอยู่ชายขอบอยู่ในลำดับที่ 4 เช่นเดียวกัน ระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 3.68 และสภาพปัญหาอยู่ในลำดับที่ 4 คิดเป็นร้อยละ 12.22 โดยผลการวิจัยพบว่าด้านการมีส่วนร่วมของโรงเรียนในเมืองและชายขอบไม่มีความแตกต่างกัน เพราะในระดับชั้นมัธยมศึกษา ทางโรงเรียนจะเปิดโอกาสให้นักเรียนได้เลือกเรียนหรือมีส่วนร่วมกับกิจกรรมต่างๆ ทั้งภายในและภายนอกโรงเรียนเป็นอย่างมาก รวมทั้งสนับสนุนให้นักเรียนออกไปศึกษาหรือทัศนศึกษาแหล่งเรียนรู้เกี่ยวข้องกับความเป็นพลเมืองโลกภายนอกโรงเรียน เช่น ศาสนาและวัฒนธรรมที่แตกต่าง การอนุรักษ์พลังงานและสิ่งแวดล้อม หรือการสร้างจิตสำนึกด้านต่างๆ

4. ด้านการพัฒนาบุคลากร พบว่า สภาพปัจจุบันของการบริหารจัดการสถานศึกษาเพื่อสร้างความเป็นพลเมืองโลกของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาที่ตั้งอยู่ในเมืองมีสภาพของการปฏิบัติในปัจจุบันอยู่ในลำดับที่ 3 ระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 3.95 และสภาพปัญหาอยู่ในลำดับที่ 4 คิดเป็นร้อยละ 7.78 ส่วนสภาพปัจจุบันของการบริหารจัดการสถานศึกษาเพื่อสร้างความเป็นพลเมืองโลกของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาที่ตั้งอยู่ชายขอบอยู่ในลำดับที่ 2 ระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 3.78 และสภาพปัญหาอยู่ในลำดับที่ 2 คิดเป็นร้อยละ 13.89 โดยผลการวิจัยพบว่าด้านการพัฒนาบุคลากรของโรงเรียนในเมืองและชายขอบไม่มีความแตกต่างกัน โดยทางโรงเรียนได้มีการส่งเสริมให้ครูและบุคลากรได้รับการฝึกอบรมและพัฒนาตนเองในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับความรู้ ทักษะ และคุณค่าความเป็นพลเมืองโลกและบูรณาการความเป็นพลเมืองโลกในการจัดการเรียนการสอนให้กับนักเรียนในทุกรายวิชาและทุกระดับชั้น

5. ด้านการส่งต่อ พบว่า สภาพปัจจุบันของการบริหารจัดการสถานศึกษาเพื่อสร้างความเป็นพลเมืองโลกของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาที่ตั้งอยู่ในเมืองมีสภาพของการปฏิบัติในปัจจุบันอยู่ในลำดับที่ 5 ระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 3.56 และสภาพปัญหาอยู่ในลำดับที่ 1 คิดเป็นร้อยละ 10.00 ส่วนสภาพปัจจุบันของการบริหารจัดการสถานศึกษาเพื่อสร้างความเป็นพลเมืองโลกของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาที่ตั้งอยู่ชายขอบอยู่ในลำดับที่ 5 ระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย 3.37 และสภาพปัญหาอยู่ในลำดับที่ 5 คิดเป็นร้อยละ 7.78 โดยผลการวิจัยพบว่าด้านการส่งต่อของโรงเรียนในเมืองและชายขอบมีความแตกต่างกันในเรื่องของสภาพปัญหา เนื่องจากโรงเรียนในเมืองจะมีความพร้อมด้านต่างๆ มากกว่าโรงเรียนชายขอบ รวมทั้งอัตราการแข่งขันของโรงเรียนค่อนข้างสูง จำนวนนักเรียนค่อนข้างมาก จึงทำให้การส่งต่อหรือการติดตามคุณภาพของนักเรียนเมื่อจบการศึกษาไปแล้วค่อนข้างยาก ในขณะที่โรงเรียนชาย

ขอบนักเรียนที่มาเรียนส่วนมากจะมีบ้านอยู่ใกล้บริเวณโรงเรียน ทำให้มีความใกล้ชิดระหว่างโรงเรียนและบ้านมากกว่าจึงทำให้การส่งต่อหรือการติดตามคุณภาพนักเรียนเป็นไปได้ง่ายกว่า

6. ด้านการมีส่วนร่วมกับชุมชน พบว่า สภาพปัจจุบันของการบริหารจัดการสถานศึกษาเพื่อสร้างความเป็นพลเมืองโลกของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาที่ตั้งอยู่ในเมืองมีสภาพของการปฏิบัติในปัจจุบันอยู่ในลำดับที่ 6 ระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 3.46 และสภาพปัญหาอยู่ในลำดับที่ 4 คิดเป็นร้อยละ 7.78 ส่วนสภาพปัจจุบันของการบริหารจัดการสถานศึกษาเพื่อสร้างความเป็นพลเมืองโลกของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาที่ตั้งอยู่ชายขอบอยู่ในลำดับที่ 6 ระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย 3.25 และสภาพปัญหาอยู่ในลำดับที่ 1 คิดเป็นร้อยละ 21.11 โดยผลการวิจัยพบว่าด้านการส่งต่อของโรงเรียนในเมืองและชายขอบมีความแตกต่างกันในด้านสภาพปัญหา เนื่องจากโรงเรียนในเมืองจะมีชุมชนอยู่ใกล้เคียงจำนวนมาก ประชากรอยู่กันอย่างหนาแน่น โรงเรียนจึงมีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับชุมชนค่อนข้างมาก ต่างจากโรงเรียนชายขอบที่บ้านแต่ละหลังค่อนข้างอยู่ห่างไกลกันและประชากรไม่หนาแน่น จึงทำให้การเข้ามามีส่วนร่วมกับกิจกรรมต่างๆ ของโรงเรียนค่อนข้างน้อย อย่างไรก็ตามโรงเรียนควรมีแนวทางหรือวิธีการที่หลากหลายให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมหรือจัดการเรียนการสอนที่เกี่ยวกับความเป็นพลเมืองโลกในโรงเรียนให้มากขึ้น

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้

จากการวิจัย พบว่าสถานศึกษาควรมีการดำเนินการ ดังนี้

1. ควรมีการสร้างบรรยากาศในโรงเรียนที่ส่งเสริมความเป็นพลเมืองโลกให้กับนักเรียน โดยมีการกำหนดเป้าหมายหรือวิสัยทัศน์เกี่ยวกับความเป็นพลเมืองโลกที่ชัดเจน จัดสภาพแวดล้อมและแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลายทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน
2. ควรมีหลักสูตรสถานศึกษาที่ส่งเสริมความเป็นพลเมืองโลก รวมทั้งมีการบูรณาการความรู้ทักษะ และคุณค่าความเป็นพลเมืองโลกในกิจกรรมการจัดการเรียนรู้ในทุกรายวิชาและทุกระดับชั้น
3. ควรส่งเสริมให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมหรือโครงการต่างๆ ทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน เปิดโอกาสให้นักเรียนได้เลือกเรียนหรือคิดกิจกรรมที่เสริมสร้างความเป็นพลเมืองโลกด้วยตนเอง
4. ควรมีการอบรมพัฒนาความรู้ความเข้าใจให้กับครูทุกคนเกี่ยวกับความเป็นพลเมืองโลก ส่งเสริมให้ครูมีโอกาสเรียนรู้วัฒนธรรมนานาชาติหรือมีโอกาสได้ไปศึกษาดูงานที่ต่างประเทศ โดยโรงเรียนสนับสนุนงบประมาณและไม่นับเป็นวันลาหยุดราชการ
5. ควรมีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเกี่ยวกับความเป็นพลเมืองโลกที่หลากหลายและต่อเนื่องไปในระดับชั้นที่สูงขึ้น รวมทั้งมีการติดตามคุณภาพของนักเรียนเมื่อจบการศึกษาจากโรงเรียนไปแล้ว
6. ควรพัฒนาแนวทางการมีส่วนร่วมของชุมชน โดยการสนับสนุนทั้งทางด้านงบประมาณ การประสานงาน และการให้ความร่วมมือกับชุมชน

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับความพึงพอใจของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษาเพื่อสร้างความเป็นพลเมืองโลก
2. ควรมีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษาเพื่อสร้างความเป็นพลเมืองโลกของโรงเรียนที่สังกัดเขตพื้นที่การศึกษาอื่นๆ
3. ควรมีการศึกษาวิจัยเชิงเปรียบเทียบเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษาเพื่อสร้างความเป็นพลเมืองโลกของโรงเรียนที่ตั้งอยู่ในเมืองและชายขอบ

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

ปาจรีร์ย์ รัตนานุสนธิ. (2556). *การพัฒนาตัวบ่งชี้คุณลักษณะความเป็นพลโลกของนักเรียนมัธยมศึกษา* (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต) สาขาวิชาวิธีวิทยาการวิจัยการศึกษา ภาควิชาวิจัยและจิตวิทยาการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ภาษาอังกฤษ

Oxfam. (2015). *Education for global citizenship a guide for schools*. United Kingdom: Oxfam Development Education.